

Internationale definitie van doofblindheid^o

Doofblindheid is een combinatie van een visuele én een auditieve beperking, die zo ernstig is dat het ene beperkte zintuig onvoldoende het andere beperkte zintuig kan compenseren. Doofblindheid is daarom een specifieke handicap.

Belangrijkste gevolgen

In variërende gradaties beperkt doofblindheid de activiteiten en een volwaardige deelname aan de samenleving. Het beïnvloedt de communicatie, de toegang tot informatie, de oriëntatie en de mogelijkheid om zich vrij en veilig te verplaatsen.

Om te kunnen compenseren voor de gecombineerde visuele en auditieve beperking, wordt het zintuig van de tast bijzonder belangrijk.

Het risico is groot dat zowel de fysieke en psychologische gezondheid, als het sociale leven er door beperkt of beïnvloed worden.

Opmerkingen

Bij de gecombineerde visuele en auditieve handicap

De ernst van de gecombineerde visuele en auditieve handicap is afhankelijk van:

^o Vlaamse vertaling (april 2025) van de tekst 'Nordic Definition on deafblindness (pp 5-7), van het 'Nordic Leadership Forum on Deafblindness', project manager Gøran Forsgren. Door Marlene Daelman en Peter Vanhoutte, in overleg met en aangevuld met enkele suggesties (zie schuine tekst tussen dubbele haakjes) door de leden van Anna Timmerman VZW.

- Het moment van ontstaan, d.w.z. aangeboren, verworven of op hoge leeftijd. Dit voornamelijk op vlak van communicatieontwikkeling en taalverwerving.
- De aard en de graad van de visuele en de auditieve beperkingen
- Of er nog andere beperkingen aanwezig zijn
- Of het om een stabiele of om een progressieve aandoening gaat

Bij de specificiteit van de handicap

Het feit dat het zeer moeilijk is om het ene beperkte zintuig door het andere beperkte zintuig te compenseren betekent dat:

- Het zeer tijd investerend is en veel energie opsloopt om dit te doen, en daardoor vaak tot een gefragmenteerde zintuiglijke waarneming leidt.
- Bij vermindering van de visuele of auditieve mogelijkheden de nood toeneemt aan het toevoegen van andere zintuiglijke stimuli (t.t.z. tactiel, kinesthetisch, proprioceptief, haptisch of via geur en smaak).
- De toegang tot informatie op afstand beperkt wordt.
- Dit de nood creëert om te vertrouwen op informatie uit de nabije omgeving. (*Waardoor zich automatisch het aspect 'toegang tot...' aandient, teneinde zèlf tactiele waarnemingen te kunnen doen*).
- Om betekenis te kunnen geven aan de binnenkomende info is het noodzakelijk om op het geheugen te kunnen vertrouwen en om conclusies te kunnen trekken uit gefragmenteerde informatie

Met betrekking tot het deelnemen aan activiteiten

Doofblindheid beperkt de activiteiten en het volop kunnen deelnemen aan de samenleving.

Volgens de Conventie van de Verenigde Naties inzake de Rechten van Personen met een Handicap (UNCRPD) is participatie een gegeven recht voor alle mensen.

Om het individu in staat te stellen zijn potentiële capaciteiten en mogelijkheden te gebruiken, is het nodig dat de samenleving gespecialiseerde ondersteuning mogelijk maakt.

Het individu en diens omgeving moeten er in gelijke mate bij betrokken worden, maar de verantwoordelijkheid voor het verlenen van toegang tot activiteiten ligt bij de maatschappij. Een toegankelijke samenleving betekent op zijn minst het volgende:

- Beschikbare competente communicatiepartners
- Beschikbare gespecialiseerde doofblindentolken die zowel tolken wat gecommuniceerd wordt als de omgeving beschrijven en ook zorgen voor de nodige hulp bij mobiliteit.
- Informatie beschikbaar maken voor iedereen
- Ondersteuning aanbieden onder de vorm van human support, teneinde het dagelijks leven te vergemakkelijken. (*Denk hierbij oa. aan assistenten in het dagelijks leven, specifiek opgeleid om tegemoet te komen aan de behoeften van elke unieke mens met doofblindheid*)
- Een aangepaste leefomgeving
- Toegankelijke technologie en technologische hulpmiddelen
- Een Doofblinde persoon kan bij de ene activiteit meer problemen ervaren dan bij de andere. De variaties in het functioneren kunnen het gevolg zijn van zowel omgevings- als van persoonlijke factoren.
- Gespecialiseerde deskundigheid op het vlak van doofblindheid, wat een interdisciplinaire aanpak inhoudt, is van cruciaal belang voor een goede dienstverlening.